

Helsingfors/Mariehamn 10.3.2011

Nr 12/11

Hänvisning Ålands lagtings skrivelse
26.1.2011, nr 25/2011.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över landskapslag om ändring av landskapslagen om miljöskydd, antagen av lagtinget 26.1.2011.

Landskapslagens huvudsakliga innehåll

I landskapslagen om miljöskydd intas kompletterande bestämmelser gällande luftkvalitet.

Lagstiftningsbehörigheten

Landskapslagen berör landskapets myndigheter, natur- och miljö-
vård, vägtrafik, byggnads- och planväsendet samt näringsverksam-
het på vilka områden lagstiftningsbehörigheten med vissa undantag
tillkommer landskapet enligt 18 § 1, 7, 10, 21 och 22 punkterna i
självstyrelselagen för Åland.

Enligt grundlagens 20 § bär var och en ansvar för naturen och dess
mångfald samt för miljön och kulturarvet. Det allmänna ska verka
för att alla tillförsäkras en sund miljö och att var och en har möjlig-
het att påverka beslut i frågor som gäller den egna livsmiljön. Lag-
stiftningsbehörigheten gällande stiftande, ändring och upphävande
av grundlag samt avvikelse från grundlag utgör riksbehörighet enligt
självstyrelselagens 27 § 1 punkt. Enligt Ålandsdelegationens upp-
fattning har dessa grundlagsbestämmelser beaktats i den nu aktu-
ella landskapslagstiftningen.

I landskapslagen ingår ett flertal bemyndiganden för landskapsre-
geringen att utfärda landskapsförordningar. Med anledning härav
konstateras att enligt 21 § 1 mom. i självstyrelselagen kan land-
skapsregeringen med stöd av ett bemyndigande i landskapslag ut-
färda landskapsförordningar i angelägenheter som hör till landska-
pets behörighet. Genom landskapslag ska dock utfärdas bestäm-

---

Postadress:

Ålandsdelegationen
Statens ämbetsverk på Åland
PB 58
22101 MARIEHAMN

Telefon:

växel 018-635270

Telefax:

018-635268

Adress i Helsingfors:

Georgsgatan 9 A 4
00120 HELSINGFORS

meler om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen eller självstyrelselagen i övrigt hör till området för lag. Denna begränsning motsvarar begränsningen i 80 § 1 mom. i grundlagen. Detta innebär att det tydligt ska framgå hur normgivningsmakten delegeras och vilka områden och vilka angelägenheter delegeringen gäller. Om delegeringen av normgivningsmakten inte uppfyller de krav som grundlagen uppställer, står den i strid med 27 § 1 punkten i självstyrelselagen, som hänför stiftande av grundlag och avvikelser från grundlag till rikets behörighet. I så fall utgör ett delegeringsstadgande en behörighetsöverskridning. Innehållet i delegeringarna preciseras och begränsas av den reglering som finns i landskapslagen.

Dessutom reglerar även på området gällande EU-rättsakter förordningarnas innehåll. Med beaktande av dessa omständigheter anser Ålandsdelegationen att delegeringsstadgandena uppfyller de krav som anges i grundlagens 80 § 1 mom. och självstyrelselagens 21 § 1 mom.

Av landskapslagens förarbeten framgår att landskapslagen avser en ytterligare implementering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/50/EG om luftkvalitet och renare luft i Europa. En hänvisning till nämnda direktiv har intagits i landskapslagens 53f §, som även beskriver vissa kontakter mellan landskapsregeringen och Europeiska kommissionen. Med anledning härav konstaterar Ålandsdelegationen att enligt 27 § 4 punkten i självstyrelselagen har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om förhållandet till utländska makter med beaktande av bestämmelserna i 9 och 9a kap. När åtgärder vidtas med anledning av beslut som har fattats inom Europeiska unionen är lagstiftningsbehörigheten och behörigheten i förvaltningsärenden för Ålands del fördelad mellan landskapet och riket på det sätt som anges i självstyrelselagen. Då det gäller den interna kompetensfördelningen mellan riket och landskapet är det landskapets sak att se till att gemenskapsrätten genomförs till den del en fråga hör till landets behörighet, men enligt självstyrelselagen ankommer på landskapet. Med hänsyn till de frågor saken gäller kan detta även möjliggöra kontakter med och rapportering till berörda organisationer och länder utanför landskapet. Med anledning härav föranleder bestämmelsen i landskapslagens 53f § inte anmärkningar från delegationens sida.

Beträffande bedömningen av landskapslagens förenlighet med EU:s regelverk har Ålandsdelegationen och justitieministeriet överenskommit om följande förfarande:

”Då landskapslagarna i enlighet med självstyrelselagens bestämmelser tillställs justitieministeriet och Ålandsdelegationen gör justitieministeriet en förhandsbedömning om ministeriet avser att tillställa delegationen en komplettering beträffande de EG-rättsliga aspekterna. I sådana fall meddelar justitieministeriet Ålandsdelega-

tionen att en sådan komplettering kommer att tillställas delegationen. I dessa fall inväntar Ålandsdelegationen justitieministeriets komplettering förrän delegationens utlåtande över ifrågavarande landskapslagstiftning tillställs ministeriet”.

Ålandsdelegationen konstaterar att justitieministeriet i det nu aktuella ärendet vare sig aviserat eller inkommit med här avsedd komplettering.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen har med beaktande av självstyrelselagens för Åland stadganden funnit att hinder för ikraftträdande av landskapslagen inte föreligger.

Närvarande Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Erlandsson, Lampi, Mäenpää och Olsson.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare